

Birgittabrevet

Jerusalem

Heliga Birgitta, en av de få svenskar, vars berömmelse sträcker sig utanför Sveriges gränser, var en mycket berest person. Under sina pilgrimsresor besökte hon ett flertal av Europas länder.

Hon var bl a i Norge, Tyskland, Frankrike och Spanien. Hon levde och verkade, i över tjugo år, i Rom. Med Rom som utgångspunkt besökte hon andra platser runt om i Italien. Vid ett tillfälle stannade hon två år bland sina vänner i Neapel.

I november 1371 påbörjade hon sin sista pilgrimsfärd, ställd till det heliga landet, med Jerusalem som slutmål. Hon lämnade Rom och reste via Neapel. Den 10 mars 1372 steg hon ombord på det skepp som skulle ta henne och hennes sällskap från Neapels hamn till Palestina. De passerade Cypern där Birgitta knöt kontakt med den regerande änkedrottningen.

Väl framme i det heliga landet, en vistelse som varade i drygt fyra månader, besöktes både Jerusalem och Betlehem. I slutet av år 1372 påbörjades hemfärden till Rom.

Invigning av Birgittakapellet

Men våra kontakter med Jerusalem slutar inte här. Vi har hälsningar från Anders Blomquist, kaplan vid Svenska Teologiska Institutet (STI) i Jerusalem. STI har verkat drygt femtio år i Jerusalem. Anders Blomquist berättar att man den 7 oktober invigde ett Birgittakapellet vid institutet. En av kapellets verkligt vackra prydnader är den ikon som skänkts av förra STI – medarbetaren Anna Greta Norén. Anders Blomquist berättar också om att det i Betlehem finns sex Birgittnersystrar. Tre av dem kommer ursprungligen från Indien, en från Mexico och två från Italien. Två av systrarna talar svenska. Vid den högtidliga invigningen av Birgittakapellet deltog syst-rarna vid vespren och gemensamt sjöngs Birgittahymnen Rosa rorans bonitatem på latin.

Anders Blomquist välkomnar alla till Birgittakapellet i Jerusalem och avslutar brevet med orden "Pax et bonum".

Anders välkomstalar.

Systrarna på gården.

Birgittajubileet i Finland

I Finland har man funnit det naturligt att med kraft ansluta sig till Birgittajubileet 2003. Nådendals kloster i Åbos närhet, Finlands långa historia som en del av Sverige, känslan för en nordisk gemenskap och ekumeniska strävan bildar utgångsläge för denna aktivitet.

För samordningens skull har det bildats en rikskommitté med professor Päivi Setälä och professor em. Matti Klinge, båda vid Helsingfors universitet som ordförande respektive vice ordförande. I kommittén ingår en rad framträdande företrädare för finskt kulturliv.

Bland de planerade finska evenemangen kan nämnas utgivandet av ett Birgittafrimärke och publiceringen av en omfattande faktabok om Birgitta "Den heliga Birgitta - Europas skyddshelgon". Bland författarna kan nämnas professorerna Matti Klinge och Päivi Setälä, fil dr Helena Edgren, fil dr Tuomas Heikkilä, teol lic Päivi Salmesvuori, stadsarkeolog Henrik Lilius m fl. Boken beräknas utkomma i mars 2003.

Finlands Nationalmuseum i Helsingfors inviger en utställning den 3 mars 2003 där Birgittaaltare och helgonbilder kommer att visas. Helsingfors Universitetsbibliotek visar under tiden den 8 oktober 2003 - 17 januari 2004 en utställning med heliga Birgittas handskrifter. Den 23 - 25 maj firas kyrkdagar i Helsingfors. Det blir fyra seminarier med temat "Fader vår som är i staden". Samtidigt, 22-23 maj anordnar Kyrkohistoriska institutionen vid Helsingfors universitet i samarbete med Institutionen för allmän historia i Turun ett seminarium i Helsingfors "Mysticism och religiös kreativitet". Sibelius Akademien uppför birgittinsk musik i Helsingfors domkyrka den 23 maj. På Hanaholmen, kulturcentrum för Sverige och Finland hålls under sommaren 2003 ett seminarium under rubriken "Den Heliga Birgitta och Östersjön". Sakkunniga föreläsare samt en utflykt till Pirita kloster, Tallinn under ledning av fil. lic. Rainer Knapas utlovas.

I staden Nådendal, som fått sitt namn efter birgittinklostret, (lat Vallis Gratiae) kommer ett digert Birgittaprogram att presenteras. Klostret, Finlands äldsta birgittinkloster, grundades i Masku 1438, men flyttades 1443 till Nådendal. Klostret var vida känt för sin utsökta textilkonst. Den treskeppiga klosterkyrkan uppfördes efter Birgittas direktiv.

I mars visas en utställning med anledning av frimärksutgivningen. Skådespelet "Den heliga Birgittas klockor" uppförs vid Nådendals teater. En rimkrönika över seklernas Nådendal framförs av stadens körer. Under musikfestspelen den 4 - 17 juni kommer bl. a. Sibelius Akademien att uppföra medeltida birgittinsk musik. I oktober, den 4 - 5 firas Birgittadagarna med en litteraturutställning på Nådendals stadsbibliotek. Det blir också historiska rundvandringar, "I Margareta Larsdotters fotspår".

Nådendals församling, i samråd med andra intressenter, celebrerar dagarna tillsammans med en pilgrimsvandring till tystnaden och stillheten.

I det närbelägna Åbo, känt för sitt stora slott från slutet av 1200-talet kommer också Birgittajubileet att firas med många programpunkter. I domkyrkan, för övrigt Finlands äldsta stenkyrka uppförd på 1280-talet, hålls en ekumenisk gudstjänst. Birgittaaltaret ska restaureras inför Birgittaåret. Domkyrkoförsamlingen håller också i ett Birgittaseminarium. Åbo slott visar en utställning med Birgittaaltare och helgonbilder från Tavastland.

I Lahtis den 7 - 8 februari arrangeras historiedagar. Flertalet föredrag kommer att handla om Heliga Birgitta.

Det var några av alla de program och jubileumsfestligheter som går av stapeln i Finland. För att få utförligare information om Finlands alla programpunkter går det bra att kontakta fil. lic. Eva Ahl i Helsingfors via hennes mail: eva.ahl@helsinki.fi

Heliga Birgitta i Peterskyrkan

Höstens stora händelse i det birgittinska sammanhanget var naturligtvis det romerska firandet av Birgitta. Firandet formade sig till en högtidlig och magnifikt genomförd hyllning till Birgitta, med påvligt, romerskt och nordiskt deltagande. Här deltog hundratals delegater med bl a präster, Birgittasystrar från hela världen, birgittinska bröder från USA, biskopar och kardinaler. Och inte minst kronprinsessan Viktoria som representant för sin far, och prinsessan Benedikte som företrädare för sin syster drottning Margrete.

Festligheterna inleddes fredagen den 4 oktober med ett brett upplagt symposium, "Skönhetens väg". Talare, män såsom kvinnor talade med italiensk retorik om den "birgittinska vägen": hennes betoning av rättvisa, solidaritet och fred, och framför allt, kärlek till nästan praktiskt omsatt i handling. I kristna termer gäller det alltså ett liv där människan så gott det går söker leva efter evangeliets bud, och för Birgitta alltid inom kyrkans ram. Bland talarna var också Stockholms katolske ärkebiskop Anders Arborelius. Birgitta gör den inre skönheten tydlig, menade han: hela skapelsen vittnar om Guds skönhet.

Samma fredagskväll hölls en högtidlig vesper i Peterskyrkan inför 8 000 människor. När påven under applåder i sitt specialkonstruerade fordon nalkades bronsbaldakinen över Petrus grav ekade applåderna, och följdes av en susning inför konstaterandet av den uppenbara förbättringen i hans hälsotillstånd – rörelseförmåga, tal och ansiktsuttryck. Bland deltagarna fanns förutom kronprinsessan Viktoria och representanter för de svenska jubileumskommittéerna i Vadstena/Linköping och Finsta även nordiska biskopar och präster. Från Sverige deltog bl a de föregående ärkebiskoparna Bertil Werkström och Gunnar Weman, liksom Linköpingsbiskopen Martin Lind. Vesperns förlopp är förmodligen känt för de flesta genom TV-sändningarna.

Lördagen den 4 oktober fortsatte symposiet, följt av en katolsk Birgittagudstjänst i kyrkan San Lorenzo in Damaso, belägen vägg i vägg med det kardinalspalats där Birgitta bodde under sin första tid i Rom. Efter mässan följde en slovensk körkonsert.

Jubileumsfirandet i Rom blev en erinran om den internationella aspekten av det förestående jubileet.

En oas där källan aldrig sinar

Utställningen "En oas där källan aldrig sinar" är en skulptural upplevelse i glas, där den världsberömda glastekniken Graal, utvecklad vid Orrefors glasbruk 1916, är ett av uttrycksmedlen.

Utställningen är en hyllning till Heliga Birgitta; av hennes liv i Sverige, pilgrimsvandringar i Europa och livsverk i Rom.

Det är glaskonstnärerna Berit Johansson, Vadstena och Jan Johansson, Orrefors som visar sina tolkningar av Heliga Birgittas uppenbarelser, en oas där källan aldrig sinar - Efter 700 år flödar fortfarande källan och skänker tröst åt ett oändligt antal törstande.

Berit Johanssons verk är blåsta av mästaren Ulf Johansson i Älgshult. Men Berit arbetar också i Venedig, där hon tagit hjälp av Silvano Signoretto vid glasbruket Pauly på Muranoön.

Utställningen visas i Klosterkyrkan, Vadstena den 24 maj - september 2003 för att sedan gå vidare och visas i Rom under oktober - november och avslutningsvis ställas ut i Venedig över nyåret 2004.

Preliminärt kalendarium

För samtliga arrangemang och fullständig information se www.sanctabirgitta.com

2003-01-11	Linköping	Riddare, mörker, pest och Birgitta. Om medeltidens funktion i nutiden. Föreläsning av Dick Harrison, Linköping biblioteks hörsal, kl. 14.00.
2003-01-18	Linköping	Vad är en uppenbarelse? Hur känner man igen den? Föreläsning av Thomas Ekstrand, Linköping biblioteks hörsal, kl. 14.00.
2003-01-18	Norrköping	Kvinnofrukost. Föreläsning om den heliga Birgitta av lektor Kerstin Bergman. Kyrkans hus i Norrköping, kl. 9.00.
2003-01-20	Linköping	Frimärksutställning på Östergötlands länsmuseum. Birgittafrimärken ställs ut i samarbete med "filatelisterna i Linköping".
2003-01-21	Linköping	Kvinnor genom sju sekler - från Birgitta till Moa. Start för en föreläsningsserie om nio föreläsningar. I Gamla Linköping.
2003-01-25	Linköping	En Birgitta då och nu. Föreläsning av Renée Frangeur, Linköping biblioteks hörsal, kl. 14.00.
2003-01-26	Ekeby	Invigning av pilgrimsstationen i Ekeby kyrka. Efterföljande samtal om klosterordnarnas betydelse idag och föredrag av prosten Göran Grefbäck.
2003-02-05	Söderköping	Birgitta i konsten. Föreläsning av Agneta Wolff, Skolgatan 6 i Söderköping.
2003-02-07--2003-02-08	Lahtis, Finland	Historiedagarna i Lahtis. Bl a föredrag om den heliga Birgitta.
2003-02-07--2003-02-08	Vadstena	Pilgrimsretreater i Vadstena. Under 2003 blir Birgitta Birgersdotter huvudtema för Pilgrimscentrums retreater.
2003-02-12	Vreta Kloster	Birgitta - en kvinna som vi. Föreläsning av lektor Kerstin Bergman i Vreta Klosters församlingshem, kl. 19.00.
2003-02-12	Ödeshög	Den heliga Birgittas familj. Föreläsning av fil mag Markus Lindberg i Riddarsalen, Ödeshögs bibliotek, kl.19.00.
2003-02-16	Vreta Kloster	Musikgudstjänst i Vreta Klosters kyrka. Kl. 18.00.
2003-03-02--2003-10-05	Nädendal, Finland	Program i Nädendal. Utställning, skådespel mm.
2003-04-01--2003-10-01	Stockholm	"En stark kvinna på medeltiden". Utställning på Stockholms medeltidsmuseum.
2003-04-10--2003-04-11	Linköping	Medeltidsseminarium på Östergötlands länsmuseum. Seminariets tema är kloster i Linköpings stift.
2003-05-09--2003-05-11	Göteborg	Heliga Birgitta - från Bohus till Rom. Birgittafestival i Göteborg med omnejd.
2003-05-24	Ekebyborna	Birgittas Rom. Föreläsning av Hans Furuhausen i Ekebyborna kyrka. Kl. 14.00.
2003-05-24--2003-09	Vadstena	Glasutställning - En oas där källan aldrig sinar, Vadstena Klosterkyrka.
2003-05-25--2003-08-31	Norrköping	Fotoutställning: "Systarnas arbete" av Chris Maluszczinskis. Arbetets museum, Norrköping.
2003-05-30--2003-08-15	Vadstena	Vadstena medeltida stadsbild. Stadshistorisk utställning i Rödortnet.
2003-05-31--2003-06-01	Vadstena	Högtidlighållandet av Birgittajubileet.
2003-07-26--2003-08-11	Vadstena	Vadstena-Akademiens uppsättning av "Bygitta" på Vadstena slott. En nyskriven opera av Carl Unander-Scharin med libretto av Magnus Carlbring.
2003-08-04--2003-08-08	Vadstena	Internationellt symposium i Vadstena - Birgittinsk spiritualitet under 700 år.
2003-09-05--2003-09-06	Linköping	Vetenskapligt seminarium vid Linköpings universitet. Öppna föreläsningar om den heliga Birgitta sedd ur ett feministiskt perspektiv.
2003-10-05	Finsta	Avslutningsceremoni i Finsta, Birgittadagen.

ÄNDRING: I vårt förra Birgittabrev uppgavs att den amerikanska kören Kingsway Road skulle framträda i Klosterkyrkan den 19 juni. Dessvärre har de lämnat återbud, så den 300-hövdade kören uteblir.

Aktuella adresser

Sekretariatet för Birgittajubileet 2003

Jungfrustigen 1
592 32 Vadstena
Tfn 0143-768 05
Fax 0143-768 15
E-post kansli2003@telia.com

Lars Bergquist, generalsekreterare
Tfn 0143-768 02, mobil 070-533 42 32
E-post lars2003@telia.com

Åse Berglund-E, projektledare
Tfn 0143-768 08, mobil 070-533 41 61
E-post ase2003@telia.com

Carina Johansson, kanslist
Tfn 0143-768 05
E-post kansli2003@telia.com

Vadstena kommuns samordnare

Håkan Karlsson
Vadstena Kommun
592 80 Vadstena
Tfn 0143-151 68
Fax 0143-151 90
E-post hakan.karlsson@vadstena.se

Linköpings stift

Kristina Lindahl, organisationssekreterare
Linköpings stift
Ågatan 65
582 22 Linköping
Tfn 013-24 26 23
Fax 013-14 90 95
E-post kristina.lindahl@svenskakyrkan.se

Länsstyrelsen i Östergötlands län

581 86 Linköping
Tfn 013-19 60 00

Björn Eriksson, landshövding, ordförande i styrgruppen för Birgittajubileet
Tfn 013-19 60 00

Jan Eriksson, 1:e antikvarie
Tfn 013-19 62 68
E-post jan.eriksson@e.lst.se

Sten Olsson, utbildningsdirektör
Tfn 013-19 63 66
E-post sten.olsson@e.lst.se

Östsvenska Turistrådet/ Landstinget Östergötland

Gunvor Kruse, länsamordnare
Landstinget i Östergötland
S:t Larsgatan 49 B
581 91 Linköping
Tfn 013-22 74 76, 070-529 52 56
E-post gunvor.kruse@lio.se

www.sanctabirgitta.com

